MIDZUID

Werkt voor iedereen

Begroting 2024
en meerjarenraming 2024-2027

van

Gemeenschappelijke regeling WAVA,
(mede inhoudende de begroting van MidZuid B.V.)

Dagelijks Bestuur d.d. 6 april 2023

COLOFON

Wij zijn MidZuid

MidZuid is er voor alle mensen in onze regio die een duwtje in de rug nodig hebben naar werk. Ze zijn klaar voor het werkproces, maar kunnen zonder hulp de afstand niet overbruggen. Wij bieden die hulp. Alles wat we doen draagt eraan bij dat zoveel mogelijk mensen zo dicht mogelijk bij werk komen. Ze dragen bij, hebben betekenis en zijn daardoor waardevol onderdeel van de maatschappij.

We zijn een kei in het begeleiden naar werk. Omdat we ons altijd richten op wat iemand wél kan en wil. We zijn er namelijk van overtuigd dat er altijd wat kan. Ieder op zijn tempo met de juiste ondersteuning en begeleiding. We laten mensen inzien dat er meer uit jezelf te halen is dan dat je dacht dat erin zat.

We herkennen het als iemand nog niet klaar is voor het werkproces, ze hebben eerst andere hulp nodig. Dan verwijzen we door naar specialisten met de passende kennis uit ons netwerk. We bieden dat wat iemand op dat moment nodig heeft om de stap naar werk te kunnen maken. Dat kunnen we omdat we observeren, luisteren, praten.

Doordat we kijken naar de persoon en zijn situatie en veel kennis en kunde in huis hebben, kunnen we de juiste knoppen vinden om aan te draaien. De ene keer past een standaard-procedure prima en de andere keer proberen we iets nieuws als dat beter werkt. Dat doen we resultaatgericht. Soms is dat eenvoudig, soms vraagt het meer vindingrijkheid; wij zorgen dat het voor elkaar komt. En investeren continu in de ontwikkeling van onze medewerkers zodat ze dat ook als de besten kunnen blijven doen.

We zoeken of creëren samen met werkgevers in de regio passende werkplekken, we ontwikkelen mensen waar nodig. En je kunt ook bij MidZuid zelf aan het werk in bijvoorbeeld industrie, catering, schoonmaak en groenvoorziening.

Het mag duidelijk zijn dat samenwerken cruciaal is om ons werk goed te kunnen doen. Samen met degenen die we helpen naar werk, samen met de werkgevers in de regio, samen met andere specialisten, samen met de gemeente, samen komen we tot een passende duurzame oplossing.

MidZuid
Werkt voor iedereen

“Wat ik het mooiste vind? Dat ik mijn eigen geld verdien en dat ik elke dag mensen zie op mijn werk”.
Esmeralda van der Velden
Productiemedewerker bij MidZuid

Inhoudsopgave

COLOFON **2**
1. Algemene toelichting op de begroting **5**
2. Begroting 2024 en meerjarenraming **9**
2.1 Uitgangspunten voor de begroting 9
2.2 Begroting 2024 GR WAVA 11
2.3 Meerjarenperspectief 2023-2027 GR WAVA 12
2.4 Toelichting op de begroting 2024 en meerjarenraming 13
2.5 Samenvattend overzicht van baten en lasten 23
3. Paragrafen **23**
3.1 Bedrijfsvoering 23
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 26
3.3 Meerjarig risico 31
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen 31
3.5 Financiering 32
3.6 Verbonden partijen 33
Bijlage 1: Voorlopige bijdrage per gemeente **35**
Bijlage 2: (Financiële) uitgangspunten **37**
Bijlage 3: Begroting naar taakvelden **40**
Bijlage 4: Geprognosticeerde balans en EMU-saldo **41**

I. Algemene toelichting op de begroting

Inleiding

De voorliggende begroting 2024 en de meerjarenraming is deels gelijk aan de cijfers van de eerste herziene begroting 2023 en de daarin opgenomen meerjarenraming 2023-2026. De basisinformatie van de eerste herziene begroting 2023 en de concept jaarstukken van 2022 geven op dit moment aanleiding om een andere begroting voor 2024 op te stellen. De door de organisatie gemaakte inschattingen voor de ontwikkelingen richting 2024 zijn op het gebied van de verwachte netto omzet iets bijgesteld. Daarnaast zijn de rentestijgingen en de stijging van onderhoudskosten van het gebouw meegenomen. De overige zaken zijn nog steeds valide, waarbij de loonstijging over 2023 niet op 5% uit komt, zoals begroot, maar op 8,4%. Echter zullen wij dat in de indexering van de verkoopprijzen eind 2023 meenemen, waardoor dat op dit moment niet tot een aanpassing van de begroting 2024 leidt, omdat die op basis van het prijspeil 2023 wordt opgesteld. Momenteel loopt wel het proces om samen met de vier gemeenten de strategische toekomstvisie van MidZuid in kaart te brengen. De uitkomst hiervan zou invloed kunnen hebben op de begroting van 2025 en verder. Voor 2025 is er verder nog een onduidelijk over het loonkostenvoordeel. Met name hoe dit er uit komt te zien voor de SW-bedrijven in combinatie met het vervallen van het lage inkomensvoordeel (LIV) dat eindigt per einde 2024.

Het bestuur van MidZuid[1] heeft er eerder voor gekozen om de begrotingen op basis van de herziene begroting 2023 in basis beleidsarm op te stellen. Bij het opstellen van die beleidsarme begroting worden uiteraard wel de jaarcijfers van het voorgaande jaar en de bekende actuele administratieve gegevens betrokken. Wel zijn substantiële ontwikkelingen daarop meegenomen in deze begroting.

In het 4e kwartaal van 2023 wordt de eerste herziene begroting 2024 opgesteld met daarin, indien van toepassing, een eerste begrotingswijziging. Bij het opstellen van de herziene begroting worden de ontwikkelingen die spelen in 2023 en 2024 en van invloed zijn op de activiteiten en financiën betrokken.

Momenteel lopen we op bestuurlijk en ambtelijk niveau een proces over de strategische toekomstvisie van MidZuid 2025-2035. Tijdens het proces over de strategische toekomstvisie van MidZuid kijken we naar de huidige en toekomstige taakuitvoering van MidZuid voor de vier gemeenten. We maken daarmee ook onder meer de ambities van de diverse gemeenten inzichtelijk. Zo komt er inzicht in de doelgroepen en aantallen medewerkers die de komende jaren gebruik gaan maken van de infrastructuur van MidZuid. Met de daarbij behorende financieringsmogelijkheden. De gesprekken hierover zijn in een voorstadium gestart naar

[1] MidZuid is de handelsnaam voor de rechtspersonen GR WAVA, MidZuid B.V., MidZuid Arbeids Integratie Diensten B.V. en WSP MidZuid.

aanleiding van de begroting 2022, waarin de gemeentelijke bijdrage op langere termijn voor het eerst een stijgende lijn liet zien. Het proces dat hieruit uiteindelijk is ontstaan zal naar verwachting eind 2023 dusdanig ver afgerond zijn dat er een meerjaren strategische toekomstvisie 2025-2035 afgegeven kan worden en de implicaties hiervan in de begroting 2025 opgenomen kunnen worden. De periode tussen het opstellen van deze begroting en het opstellen van de begroting 2025 zal worden gebruikt om met elkaar de strategische toekomstvisie MidZuid 2025-2035 te doorgronden en op te stellen en daarmee toe te werken naar een meerjaren strategische toekomstvisie MidZuid 2025-2035. Daarin willen we toewerken naar een meer stabiele en voorspelbare situatie in de financiële lasten voor MidZuid en de deelnemende gemeenten. Rust en een bestendig beeld voor de komende 10 jaar is het doel. Dit doen we door met elkaar te kijken naar de dienstverlening die MidZuid levert aan de deelnemende gemeenten, als ook door te kijken naar aanpassingen van de organisatie van MidZuid aan de gewijzigde omstandigheden.

Ontwikkelingen bij MidZuid

In 2016/2017 is door de raden van alle deelnemende gemeenten unaniem ingestemd met de notitie 'Mens*en*werk is de basis'. Daarmee heeft MidZuid de ruimte gekregen om, naast de uitvoering van de Wsw en Beschut werk, activiteiten te ontwikkelen mits deze een relatie hebben met de uitvoering van de Participatiewet. Daarmee is duidelijk richting gegeven aan de toekomst van het bedrijf. Inmiddels is enkele jaren via deze koers gewerkt en dit wordt voortgezet in 2024. Middels het proces over het duurzaam perspectief wordt nadere invulling gegeven aan de werkzaamheden van MidZuid op langere termijn.

Naast het proces om te komen tot een meerjaren strategische toekomstvisie MidZuid 2025-2035 loopt ook het project omtrent nieuwe huisvesting voor MidZuid door. De verwachting is om, na concept besluitvorming door het algemeen bestuur van MidZuid in het voorjaar, in de zomer van 2023 te komen tot definitieve besluitvorming op dit onderwerp.
Aangezien er nog geen definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden over de vervolgstappen is de voorliggende begroting op basis van ongewijzigde huisvestingsplannen opgemaakt. Indien de besluitvorming daar aanleiding toe geeft, worden de financiële gevolgen in de toekomstige begrotingen meegenomen[2].

Ten aanzien van het aantal medewerkers uit de verschillende doelgroepen wordt verwacht dat de lijn, die na de invoering van de Participatiewet is ingezet, zich doorzet. Waardoor een afname van het aantal Wsw-medewerkers te zien is. In de praktijk gaat dit met golfbewegingen. Daar staat een groei van het aantal medewerkers via de doelgroepen nieuw beschut werk en andere participatiebanen tegenover. In deze begroting wordt ervan

[2] Indien in 2023 het besluit valt voor het nieuwbouwscenario dan betekent dit dat het MJOP zoals het nu is opgenomen in de begroting niet uitgevoerd hoeft te worden. Hierdoor is de rentelast in 2024 lager en vervalt ook de dotatie aan het MJOP in 2024. Voor 2024 zou dit indicatief eenmalig een besparing opleveren van € 334.000.

uitgegaan dat de uitgangspunten voor 2024 e.v., zowel voor nieuw beschut werk als voor participatiebanen gehaald kunnen worden. Daarnaast wordt blijvend ingezet op andere instrumenten, zoals leerwerken, om zo veel mogelijk mensen te ondersteunen om aan het werk te komen. Echter is in 2025 en 2026 op basis van de huidige verwachtingen een krimp zichtbaar in de omvang van medewerkers in deze verschillende doelgroepen. Toch wordt er door onderzoeksbureau Berenschot op langere termijn wel een groei verwacht van het aantal mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Op dit moment wordt er door MidZuid samen met de vier gemeenten een proces gevolgd gericht op de strategische toekomstvisie van MidZuid. De taakuitvoering voor de vier gemeenten wordt hierin uitvoerig besproken. Eventuele gevolgen van de uitkomst van dit proces zullen worden opgenomen in de begroting van 2025 en verder.

In de arbeidsmarktregio West-Brabant wordt er door de gemeenten, UWV en de sociale werkontwikkelbedrijven samengewerkt en worden afspraken gemaakt over beleid, uitvoering en over de schaalniveau's. Dit komt o.a. tot uiting in het samenwerkingsverband WerkgeversServicepunt West-Brabant. De werkgeversadviseurs die in Oosterhout dichtbij de collega's van gemeenten en MidZuid werken zorgen voor de dienstverlening voor werkgevers in de gemeente Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout. Ook wel de regio Dongemond genoemd. Sinds januari 2022 is de naam van het WerkgeversServicepunt dan ook officieel verandert in WSP Dongemond. In 2017 is er een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten tussen de betrokken gemeenten, de GR WAVA en MidZuid B.V.. De in de DVO gemaakte afspraken komen tot uitdrukking in het feit dat met ingang van 2018 voor WSP Dongemond een eigen jaarplan en begroting is opgesteld en vastgesteld door het dagelijks bestuur. Om die reden maakt het WSP Dongemond (financieel) geen onderdeel uit van deze begroting.

De begroting 2024 in cijfers
In december 2022 heeft het dagelijks bestuur de herziene begroting 2023 vastgesteld om aan te bieden aan de colleges van de deelnemende gemeenten. Zoals hiervoor al is opgemerkt zijn de cijfers in de begroting 2024 in lijn met de meerjarencijfers uit de herziene begroting 2023, waarbij deze op drie onderdelen is geactualiseerd. De huisvestingslasten, de rentelasten en de netto-omzet.

Vanaf 2015 zijn er vastgelegde afspraken over de opbouw en de verdeelsleutels gemeentelijke bijdrage voor de begroting en de meerjarenraming. Deze afspraken kennen een basis in collectiviteit en solidariteit, met een heldere verrekening over de zogeheten vaste lasten, maar ook een ontwikkeling richting een individuele verrekening per gemeentelijke opdrachtgever voor participatieactiviteiten. Het dagelijks bestuur heeft in november 2016 het uitgangspunt vastgelegd dat de (meerjaren)begrotingen vanaf 2017 sluitend moeten zijn. Dit uitgangspunt heeft consequenties voor de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. In de voorliggende

begroting betekent dit dat bij het bepalen van de gemeentelijke bijdrage, naast het subsidieresultaat Wsw en vaste lasten, ook de overige posten uit de begroting worden betrokken.

Verwacht resultaat jaarrekening 2022

Voor 2022 was een negatief resultaat begroot. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2021 werd voorzien dat het resultaat 2022 lastig te halen zou zijn. Uiteindelijk leveren de inspanningen gedurende 2022 wel een resultaat op dat boven de begroting eindigt. De coronaeffecten zijn nog steeds voelbaar als gevolg van de grotere structurele uitstroom tijdens de coronaperiode. Dit is niet volledig is ondervangen door nieuwe instroom. In 2022 is derhalve ook nog een bedrag van € 67.000 aan coronacompensatie ontvangen. De gerealiseerde bezuinigingen uit het verleden hebben geleid tot een structureel betere financiële bedrijfsvoering, maar door onder andere de inflatie en energieprijzen gaan deze meerjarig volledig teniet. De concept-jaarrekening 2022 vertoont desondanks een positief resultaat. In de begroting 2024 is met de structurele effecten uit de jaarcijfers 2022 rekening gehouden.

Recente ontwikkelingen

Voor 2024 blijft het na-ijl effect van de uitstroom tijdens de coronaperiode nog steeds voelbaar. Daarnaast spelen er zaken als de stijging van het WML, hoge indexeringen als gevolg van de stijgende inflatie, hogere rente, lagere huuropbrengst en ook extreem hoge energieprijzen, waarbij er in de begroting wel uitgegaan is van een daling van de energielasten vanaf 2025. De uitstroom van de Wsw gaat schoksgewijs. Voor 2025 en 2026 gaat een behoorlijke groep Wsw-medewerkers met pensioen, waarbij verwacht wordt dat de instroom dit in die periode niet compenseert. Hierdoor komt de productiecapaciteit onder druk te staan en daarmee het resultaat van de bedrijfsvoering. Voor de ontwikkeling in 2025 en verder wordt samen met de deelnemende gemeenten naar een passende oplossing gekeken, waarbij de bereidheid van de gemeenten tot het faciliteren van instroom een belangrijke factor is. Op dit moment wordt er door MidZuid samen met de vier gemeenten een proces gevolgd gericht op de strategische toekomstvisie van MidZuid. De taakuitvoering voor de vier gemeenten wordt hierin uitvoerig besproken.

Op basis van het huidige gesloten onderhandelaars akkoord voor de CAO gemeenten zal de stijging van de lonen uitkomen op 8,4% voor de groep medewerkers bij MidZuid die dit betreft. Dit is hoger dan de 5% waarin de begroting rekening mee is gehouden. Bij de indexering van de prijzen voor 2024, welke in de herziene begroting zullen worden meegenomen, wordt deze stijging in de indexering van de prijzen ook meegenomen. Hierdoor is het niet nodig om dit als extra last in 2024 mee te nemen.

2. Begroting 2024 en meerjarenraming

2.1 Uitgangspunten voor de begroting

Bij het samenstellen van de begroting 2024 en meerjarenraming zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Opzet van de begroting

De begroting van de Gemeenschappelijke Regeling WAVA (GR WAVA) heeft primair betrekking op de activiteiten en financiën van GR WAVA zelf. De bedrijfsactiviteiten vinden echter in belangrijke mate plaats binnen de 100% dochter van GR WAVA: MidZuid B.V. In de begroting wordt wel duidelijk onderscheid gemaakt tussen beide rechtspersonen. Dit betekent dat de (formele) begrotingscijfers uitsluitend betrekking hebben op de GR WAVA. Het verwachte resultaat van MidZuid B.V. komt in de begroting van GR WAVA tot uitdrukking in één begrotingspost: het operationeel resultaat. Om ook inzicht te verschaffen in de begrote cijfers van MidZuid B.V. is in de toelichting op de begroting een geconsolideerde begroting van GR WAVA en MidZuid B.V. (met toelichting) opgenomen. De begroting is opgesteld rekening houdende met de meest recente regels op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV). De activiteiten waarop de begroting betrekking heeft, vinden plaats in één programma: werk en re-integratie.

Financiële uitgangspunten

In de herziene begroting 2023 die in december 2022 door het dagelijks bestuur is vastgesteld en aangeboden is aan de colleges, zijn ook de meerjarencijfers 2024 e.v. opgenomen. Aangezien de ontwikkelingen hard gaan sinds het moment van opstellen van de herziene begroting2023 zijn de cijfers op onderdelen geactualiseerd waar het gaat om omzet ontwikkelingen, rente ontwikkelingen en onderhoudskosten voor het pand. Verder vormen de meerjarencijfers uit deze herziene begroting de basis voor de begroting 2024 en zijn zowel de kosten als de opbrengsten op het prijspeil van 2023. Dit kan omdat de indexeringen op de omzetten de verhoging van de kosten normaliter op kunnen vangen. Een belangrijke opbrengstpost vormt de rijkssubsidie Wsw. Binnen het macrobudget is sprake van een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). Afwijkingen in het volume kunnen effect hebben op de prijs. In deze begroting zijn de laatst bekende cijfers van het Rijk aangehouden op basis van de septembercirculaire 2022. De (financiële) uitgangspunten die betrekking hebben op de diverse begrotingsposten zijn nader in detail uitgewerkt in bijlage 2, waarnaar wordt verwezen. Verdere ontwikkelingen, waaronder indexeringen en loonontwikkelingen worden eind 2023 in de herziene begroting 2024 meegenomen.

Visie, missie en gemeentelijke bijdrage

Vanuit de vastgestelde visie en missie vervult de GR WAVA (hierna: WAVA) voor haar vier deelnemende gemeenten een publieke opdracht in een private omgeving. Deze opdracht luidt: mensen naar duurzaam passend werk begeleiden en dat zo efficiënt mogelijk doen. Ze voelen zich en zijn daardoor waardevol onderdeel van de maatschappij.

Dit leidt tot 3 uitgangspunten:

- Het ontwikkelen van mensen is leidend, dat betekent dat wij medewerkers zo hoog mogelijk plaatsen op de werkladder en binnen een trede hun loonwaarde of toegevoegde waarde optimaliseren.
- Om dit te behalen werken we duurzaam samen met onze partners en dat betekent:
    - We maken heldere afspraken over prijs en kwaliteit op basis van marktconforme tarieven en loonwaarden van medewerkers.
    - We maken heldere afspraken over de begeleiding en ondersteuning op de werkvloer.
    - We zorgen voor een prettige en veilige werkomgeving voor medewerkers, conform de wettelijke eisen.
- Doelstelling is dat de bedrijfsvoering over alle werksoorten die MidZuid uitvoert samen budgettair neutraal verloopt en dat de gemeentelijke bijdrage zoveel als mogelijk wordt beperkt. Zie in dit kader ook hetgeen in hoofdstuk 1 over de gemeentelijke bijdrage is opgemerkt, alsmede de financiële uitgangspunten die zijn opgenomen in bijlage 2.

2.2 Begroting 2024 GR WAVA

*Bedragen * € 1.000*	Bedrijfsplan 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023 oorspronkelijk	Begroting herzien 2023	Begroting 2024
Subsidieresultaat wsw					
Rijkssubsidie	11.600	11.927	11.307	12.007	11.815
Begeleid werken	-565	-654	-548	-596	-585
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.035	11.274	10.759	11.411	11.230
Personeelslasten (na aftrek LIV)	-11.688	-11.403	-11.112	-11.692	-11.257
Vervoer doelgroep	-243	-196	-231	-193	-186
Totaal personeelskosten ca.	-11.931	-11.599	-11.343	-11.885	-11.443
Subsidieresultaat wsw	-895	-325	-584	-474	-213
Nieuw beschut					
Loonkostensubsidies	1.026	804	1.174	1.247	1.386
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-1.880	-1.618	-2.148	-2.457	-2.749
Subsidieresultaat nieuw beschut	-853	-815	-974	-1.210	-1.363
Begeleidingsvergoedingen	744	791	850	822	913
Saldo nieuw beschut	-110	-23	-124	-389	-449
Nieuwe doelgroepen (P-wet)					
Loonkostensubsidies	587	586	628	700	749
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-1.547	-1.238	-1.654	-1.788	-1.923
Subsidieresultaat nieuwe doelgroepen	-960	-652	-1.025	-1.088	-1.175
Begeleidingsvergoedingen	298	304	319	330	353
Saldo nieuwe doelgroepen	-662	-349	-706	-757	-822
Subtelling saldo alle doelgroepen	-1.667	-697	-1.414	-1.620	-1.484
Vaste lasten WAVA					
Gebouw	-593	-778	-578	-737	-773
Huuropbrengst derden	227	222	227	243	213
Doorbelast gebruik gebouwen	466	501	466	893	893
Rente lening BNG	-24	-15	-24	-24	-164
Energie	-139	-172	-129	-551	-551
Vaste lasten	-64	-242	-38	-176	-382
Overhead					
Personeelskosten	-67	-	-	-	-
Doorbelasting naar MidZuid B.V.	67	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-
Overige bedrijfskosten	-22	-26	-22	-22	-22
Operationeel resultaat MidZuid B.V.	-234	-974	-510	-558	-583
Onvoorzien	-100	-	-100	-100	-100
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-2.087	-1.939	-2.084	-2.476	-2.571
Gemeentelijke bijdrage	1.935	1.935	2.083	1.985	2.290
Resultaat excl. incidentele baten en lasten	-152	-4	-0	-492	-282
Incidentele baten en lasten	-	-	-	-	-
Resultaat exploitatie WAVA	-152	-4	-0	-492	-282

[1)] Betreffen de cijfers 2022 op basis van de concept-jaarrekening excl. WSP

2.3 Meerjarenperspectief 2023-2027 GR WAVA

*Bedragen * € 1.000*	Begroting herzien 2023	Begroting 2024	Meerjarenraming 2025	2026	2027
Subsidieresultaat wsw					
Rijkssubsidie	12.007	11.815	11.245	10.850	10.457
Begeleid werken	-596	-585	-569	-546	-528
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.411	11.230	10.676	10.304	9.930
Personeelslasten (na aftrek LIV)	-11.692	-11.257	-10.654	-9.929	-9.297
Vervoer doelgroep	-193	-186	-176	-164	-154
Totaal personeelskosten ca.	-11.885	-11.443	-10.830	-10.093	-9.451
Subsidieresultaat wsw	-474	-213	-154	211	479
Nieuw beschut					
Loonkostensubsidies	1.247	1.386	1.512	1.645	1.777
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-2.457	-2.749	-3.003	-3.267	-3.531
Subsidieresultaat nieuw beschut	-1.210	-1.363	-1.491	-1.622	-1.753
Begeleidingsvergoedingen	822	913	996	1.084	1.171
Saldo nieuw beschut	-389	-449	-495	-538	-582
Nieuwe doelgroepen (P-wet)					
Loonkostensubsidies	700	749	797	846	894
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-1.788	-1.923	-2.048	-2.173	-2.297
Subsidieresultaat nieuwe doelgroepen	-1.088	-1.175	-1.251	-1.327	-1.403
Begeleidingsvergoedingen	330	353	376	399	422
Saldo nieuwe doelgroepen	-757	-822	-875	-928	-981
Subtelling saldo alle doelgroepen	-1.620	-1.484	-1.524	-1.255	-1.084
Vaste lasten WAVA					
Gebouw	-737	-773	-768	-764	-764
Huuropbrengst derden	243	213	183	68	68
Doorbelast gebruik gebouwen	893	893	673	673	673
Rente lening BNG	-24	-164	-197	-231	-264
Energie	-551	-551	-331	-331	-331
Vaste lasten	-176	-382	-441	-585	-618
Overhead					
Personeelskosten	-	-	-	-	-
Doorbelasting naar MidZuid B.V.	-	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-
Overige bedrijfskosten		-22	-22	-22	-22
Operationeel resultaat MidZuid B.V.	-558	-583	-310	-453	-643
Onvoorzien	-100	-100	-100	-100	-100
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-2.476	-2.571	-2.397	-2.415	-2.467
Gemeentelijke bijdrage	1.985	2.290	2.397	2.415	2.467
Resultaat excl. incidentele baten en lasten	-492	-282	-0	-0	-0
Incidentele baten en lasten	-	-	-	-	-
Resultaat exploitatie WAVA	-492	-282	-0	-0	-0

[1)] Betreffen de cijfers 2022 op basis van de concept-jaarrekening excl. WSP

2.4 Toelichting op de begroting 2024 en meerjarenraming

Zoals hiervoor is opgemerkt betreft deze begroting de GR WAVA. In de begroting zijn daarom uitsluitend de posten opgenomen die betrekking hebben op de GR WAVA. Hierna wordt in eerste instantie een toelichting gegeven op deze posten. Daarna wordt een overzicht gegeven van de geconsolideerde cijfers van GR WAVA en MidZuid B.V. en wordt, voor zover dat niet al is gebeurd in het kader van de begroting van de GR WAVA, een nadere toelichting op enkele geconsolideerde posten gegeven.

Bij de financiële ontwikkelingen in meerjarenperspectief kan het volgende worden opgemerkt. Met name het subsidieresultaat over de jaren 2015 tot en met 2020 vertoonde een negatieve ontwikkeling, wat werd veroorzaakt door de dalende subsidie van het rijk per arbeidsjaar (AJ). Vanaf 2021 is sprake van een verbetering van het subsidieresultaat, welke in de meerjarenraming doorzet. Deze ontwikkeling vertaalt zich langjarig niet door in de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van beschikbare arbeidsomvang, de hoge rente die jaarlijks resulteert in een lastenverzwaring ten opzichte van het voorgaande jaar en gestegen onderhoudskosten waarvoor liquide middelen aangetrokken moeten worden welke direct resulteren in een stijging van de rentelast. Hier staat tegenover dat er in de begroting is uitgegaan van een daling van de energielasten vanaf 2025. De uitstroom van de Wsw gaat schoksgewijs. Voor 2025 en 2026 gaat een behoorlijke groep Wsw-medewerkers met pensioen, waarbij verwacht wordt dat de instroom dit in die periode niet compenseert. Hierdoor komt de productiecapaciteit onder druk en daarmee het resultaat van de bedrijfsvoering. Voor de ontwikkeling in 2025 en 2026 wordt samen met de deelnemende gemeenten naar een passende oplossing gekeken, waarbij de bereidheid van de gemeenten tot het faciliteren van instroom een belangrijke factor is.

Subsidieresultaat Wsw

Het subsidieresultaat Wsw bestaat uit het verschil tussen de loonkosten van de medewerkers met een sw-indicatie en de rijkssubsidie Wsw. Aangezien de rijkssubsidie lager is dan de loonkosten is sprake van een negatief subsidieresultaat.

Volgens de septembercirculaire 2022 bedraagt voor 2024 het bedrag per AJ € 31.349; In de jaren erna wordt tevens een (lichte) stijging van dit bedrag verwacht, mede dankzij de loon- en prijscompensatie. De personeelskosten van de Wsw-medewerkers zijn gebaseerd op de verwachte omvang van de formatie en daarbij is rekening gehouden met de verwachte prijs-ontwikkeling (zie ook toelichting in bijlage 2, financiële uitgangspunten). Door de lichte stijging in het bedrag per AJ en doordat het aantal Wsw-medewerkers geleidelijk afneemt, is er sprake van een verbetering van het subsidieresultaat.

De personeelskosten van de Wsw-medewerkers en de toerekening van de subsidie voor Wsw-medewerkers die begeleid werken zijn gebaseerd op de volgende aantallen:

Uitgedrukt in fte:

	Herziene Begroting	Begroting			
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Aantal fte in dienst bij WAVA	342,0	329,3	311,7	290,4	272,0
Aantal fte begeleid werken	18,9	18,2	17,2	16,0	15,0

Uitgedrukt in arbeidsjaren (AJ):

	Herziene Begroting	Begroting			
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Aantal AJ in dienst bij WAVA	355,2	342,0	323,7	301,7	282,5
Aantal AJ begeleid werken	19,4	18,7	17,7	16,5	15,4

Nieuw beschut

De kosten en opbrengsten zijn voor wat betreft de herziene begroting 2023 gebaseerd op het aantal medewerkers nieuw beschut werk volgens een publicatie van het Rijk van eind 2021, met de te realiseren aantallen ultimo 2022. Voor de jaren erna is het aantal gebaseerd op de budgetontwikkeling/ingroeiregeling genoemd in de brief van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer inzake de Uitvoering en evaluatie Participatiewet van juli 2019. In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van het aantal medewerkers nieuw beschut werk (o.b.v. 31 uur per week) weergegeven.

Medewerkers nieuw beschut	Herziene Begroting	Begroting			
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Taakstelling ultimo jaar	101	113	123	134	145

Uit het financieel meerjarenperspectief blijkt dat er sprake is van een negatief resultaat op nieuw beschut werk. Hierdoor ontstaat ten onrechte het beeld dat meer nieuw beschut werkplekken direct leidt tot een lager resultaat voor MidZuid. Door de inzet van deze medewerkers wordt er namelijk ook omzet gerealiseerd binnen de PMC's en verdienen zijn hun resterende subsidieresultaat (grotendeels) terug.

Participatiebanen

Naast de Wsw en nieuw beschut werk wordt in de begroting uitgegaan van het aanbieden van participatiebanen (P-banen) aan mensen die óf binnen de eigen organisatie (PMC's) werken óf worden gedetacheerd.

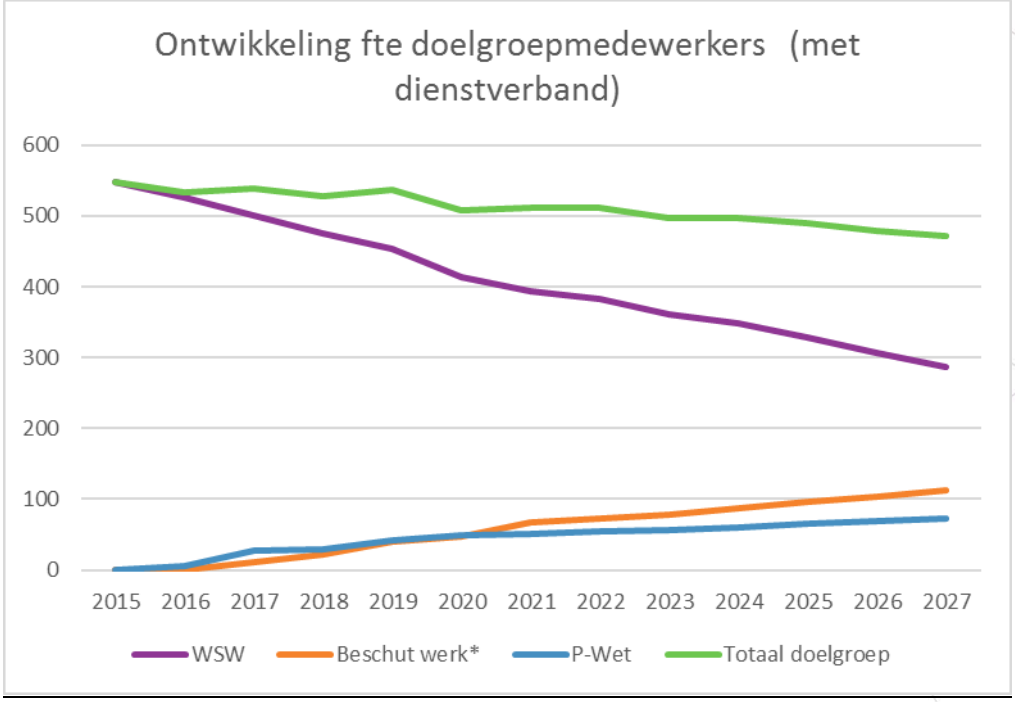
Uitgegaan wordt van een groeiende groep in de komende jaren volgens onderstaand overzicht.

	Herziene Begroting	Begroting			
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Aantal medewerkers met P-baan	72	77	82	87	92

Hierbij wordt rekening gehouden met de stijging in P-banen als gevolg van de uitstroom van een deel van Wsw-medewerkers, waarvoor toch op een andere wijze invulling gezocht moet worden. Als mensen vanuit een bijstandsuitkering in dienst komen via een participatiebaan, dan leidt dit voor de betrokken gemeente tot een besparing van de uitkeringslasten (verschil tussen uitkering en loonkostensubsidie), waarbij de vergoeding voor loonkostensubsidie op basis van realisatie gecompenseerd wordt.

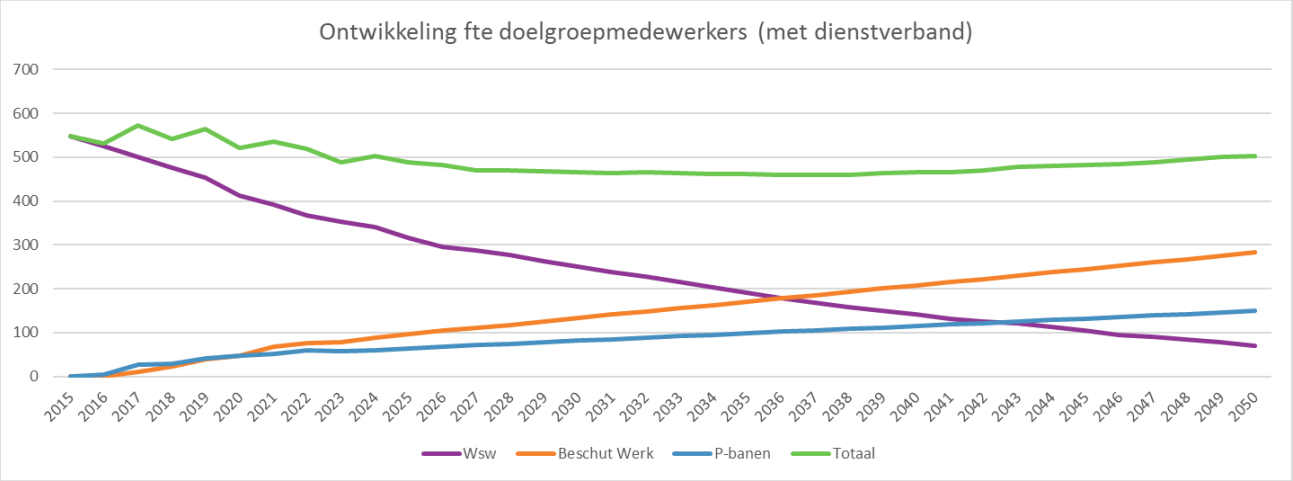
Ontwikkeling aantal doelgroepmedewerkers (fte)

Van de verwachte ontwikkeling in de omvang van de diverse doelgroepen kan het volgende beeld worden gegeven.

Uit dit overzicht blijkt een geleidelijke teruggang in het aantal Wsw-medewerkers, die echter grotendeels wordt opgevangen door instroom van medewerkers uit de nieuwe doelgroepen nieuw beschut werk en P-wet. De terugval in 2020 is direct gerelateerd aan de coronacrisis. Voor 2025 en 2026 wordt een iets grotere uitstroom verwacht dan instroom. Dit komt omdat dan ineens een grote groep Wsw-medewerkers met pensioen gaat. Dit wordt nu al onderkent en er wordt samen met onze deelnemende gemeenten gekeken naar een passende

oplossing. Overigens blijkt uit het model van Berenschot dat de doelgroep wel stijgt in de komende jaren. Derhalve is er voor MidZuid ook een opzet gemaakt van de ontwikkeling in de doelgroep bij MidZuid. Deze ziet er als volgt uit:

In bovenstaand overzicht is de gerealiseerde ontwikkeling tot en met 2022 weergegeven, met daarna de uitstroom langjarig gebaseerd op pensioendata van de Wsw-ers en de instroom op basis van de geëxtrapoleerde lijn van de taakstelling van nieuw beschut werk en de jaarlijkse groei participatiebanen volgens de begroting. In de bovenstaande tabel is ook te zien dat met een lagere instroom rekening wordt gehouden dan de daadwerkelijke realisatie over de afgelopen jaren. Op basis van deze tabel is de uitstroom slechts tijdelijk hoger dan de instroom, waarmee de omvang van MidZuid stabiliseert en uiteindelijk weer groeit.

Vaste lasten

In de meerjarencijfers dalen de afschrijvingen op de gebouwen in verband met het geheel afgeschreven raken van een aantal activa. Echter worden diverse groot onderhoud posten doorgeschoven en wordt al een paar jaar alleen het echt noodzakelijke groot onderhoud uitgevoerd. Dit heeft de laatste jaren wel als bijeffect dat de incidentele onderhoudskosten stijgen. Bij de actualisering van het meerjarig onderhoudsplan (MJOP) blijkt dat de jaarlijkse reservering verhoogd moet worden, om op lange termijn de onderhoudskosten te kunnen dekken. Dit betreft een extra last van € 96.000. In afwachting van de besluitvorming over huisvesting zien we wel het wegvallen van een deel van de huurders, wat lastig in te vullen blijkt door de onzekerheid over de beschikbaarheid van de ruimtes. De aangekondigde opzegging van een huurder is in de begroting 2024 en volgende jaren meegenomen (€ 30.000 voor 2024 en € 60.000 voor de daarop volgende jaren). De doorbelasting van de vaste lasten aan de PMC's is gemaximeerd op € 893.280. Hier zit de gedachte achter, dat een overcapaciteit aan ruimte niet ongelimiteerd doorbelast kan worden aan de PMC's. Dat risico ligt bij de GR WAVA. Derhalve resteert er daar een kostenpost voor vaste lasten. Dat het gemaximeerde bedrag bijna eens zo hoog ligt dan voorgaande jaren heeft te maken met de stijging van de energielasten, welke voor een groot gedeelte wel te laste van de PMC's moet worden gebracht. Deze energielasten zijn overigens vanaf 2025 wel weer op een lager niveau dan in 2023 en 2024 begroot. Echter blijven deze structureel op een hoger niveau dan in de

periode van voor 2023. Daarnaast is de rentelast aangepast aan het huidige tarief van 3,5% (eind 2021 0,17%) per vervaldatum van de leningen. Voor 2024 is dit effect € 140.000 die jaarlijks nog verder op loopt. Ervan uit gaande dat alle leningen uiteindelijk op 3,5% zijn gefinancierd. Met daarbij het risico dat de rente ook nog verder kan oplopen.

Overhead

De overhead heeft betrekking op de loonkosten van enkele reguliere medewerkers die een ambtelijke dienstbetrekking hebben binnen de GR WAVA. Zij zijn werkzaam in (staf)functies die vallen binnen de definitie van het BBV met betrekking tot overhead. In het BBV zijn enkele indicatoren specifiek voorgeschreven. Eén ervan betreft de overhead, uitgedrukt in een percentage van de totale lasten. Per 2023 zijn er geen medewerkers met een ambtelijke dienstbetrekking meer in dienst bij GR WAVA. Het verloop van dit kengetal is als volgt:

	Herziene Begroting	Begroting			
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Overhead in % totale lasten	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Aangezien de overhead in de GR WAVA uitsluitend de loonkosten van medewerkers met een ambtelijke dienstbetrekking omvat, zeggen de in de tabel opgenomen percentages niet zoveel. Een beter beeld van de werkelijke overhead kan worden gevormd op basis van de geconsolideerde cijfers van de GR WAVA en MidZuid B.V. Daarop wordt hierna nog nader ingegaan.

Overige bedrijfskosten

Dit betreft de accountantskosten voor controle administratie en jaarrekening GR WAVA.

Operationeel resultaat

Dit betreft per saldo het resultaat op de activiteiten die binnen MidZuid B.V. zijn uitgevoerd. Aan het einde van deze paragraaf wordt daarop nog afzonderlijk (per PMC) ingegaan. Het in de begroting opgenomen operationeel resultaat is wat hoger dan hierna vermeld in de geconsolideerde cijfers, omdat de overige bedrijfskosten van de GR WAVA ook in de geconsolideerde cijfers worden meegenomen.

Onvoorzien

Deze post is, mede op aandringen van de provincie als toezichthouder, opgenomen om niet begrote bijzondere kosten op te kunnen vangen.

Gemeentelijke bijdrage

Zoals hiervoor al is toegelicht is er sprake van een licht stijgende gemeentelijke bijdrage in 2025 en 2026. Dit heeft vooral te maken met de iets grillige afname van de Wsw-medewerkers

deze twee jaren, in combinatie met een stabiele instroom van nieuw beschut werk en P-banen. Daarnaast speelt de renteontwikkeling en de ontwikkeling van de onderhoudskosten en de daarmee samenhangende rentelast een grote rol.

Ontwikkeling EMU-saldo

De cijfers met betrekking tot de ontwikkeling van het EMU-saldo zijn opgenomen in bijlage 4, waarnaar wordt verwezen.

Incidentele baten en lasten

In de begrotingscijfers 2024 e.v. is voor 2024 sprake van een incidentele onttrekking aan de overige reserves. Verder zijn er geen incidentele baten en/of lasten opgenomen; de vermelde cijfers zijn derhalve allen structureel van karakter.

Geconsolideerde cijfers

Zoals hiervoor al is opgemerkt vindt een belangrijk deel van de activiteiten plaats binnen MidZuid B.V. Deze activiteiten vertalen zich uiteindelijk in het operationeel resultaat zoals opgenomen in de begroting van de GR WAVA. Ter verbetering van het inzicht in deze post, zijn hierna de geconsolideerde begrotingscijfers van de GR WAVA en MidZuid B.V. opgenomen.

Begroting WAVA en MidZuid B.V., geconsolideerd

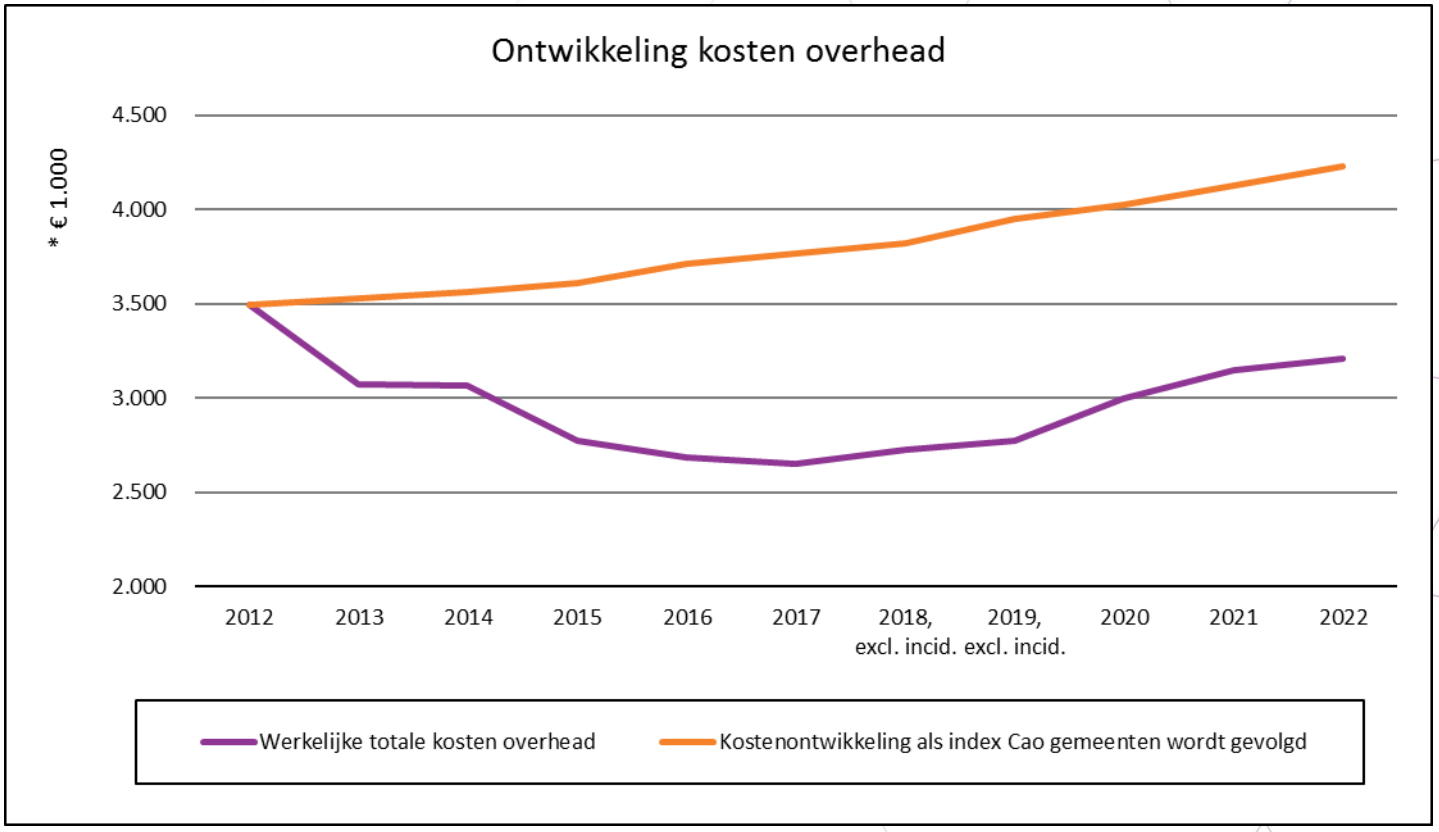
	Herziene begroting	Meerjarenraming			
	2023	2024	2025	2026	2027
*Bedragen * € 1.000*					
Subsidieresultaat wsw					
Rijkssubsidie	12.007	11.815	11.245	10.850	10.457
Begeleid werken	-596	-585	-569	-546	-528
Subsidie beschikbaar voor WAVA	11.411	11.230	10.676	10.304	9.930
Personeelslasten (na aftrek LIV)	-11.692	-11.257	-10.654	-9.929	-9.297
Vervoer doelgroep	-193	-186	-176	-164	-154
Totaal personeelskosten ca.	-11.885	-11.443	-10.830	-10.093	-9.451
Subsidieresultaat wsw	-474	-213	-154	211	479
Nieuw beschut					
Loonkostensubsidies	1.247	1.386	1.512	1.645	1.777
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-2.457	-2.749	-3.003	-3.267	-3.531
Subsidieresultaat nieuw beschut	-1.210	-1.363	-1.491	-1.622	-1.753
Begeleidingsvergoedingen	822	913	996	1.084	1.171
Saldo nieuw beschut	-389	-449	-495	-538	-582
Nieuwe doelgroepen (P-wet)					
Loonkostensubsidies	700	749	797	846	894
Personeelslasten (netto, na aftrek LIV)	-1.788	-1.923	-2.048	-2.173	-2.297
Subsidieresultaat nieuwe doelgroepen	-1.088	-1.175	-1.251	-1.327	-1.403
Begeleidingsvergoedingen	330	353	376	399	422
Saldo nieuwe doelgroepen	-757	-822	-875	-928	-981
Subtelling saldo alle doelgroepen	-1.620	-1.484	-1.524	-1.255	-1.084
Vaste lasten WAVA					
Gebouw	-737	-773	-768	-764	-764
Huuropbrengst derden	243	213	183	68	68
Doorbelast gebruik gebouwen	893	893	673	673	673
Rente lening BNG	-24	-164	-197	-231	-264
Energie	-551	-551	-331	-331	-331
Vaste lasten	-176	-382	-441	-585	-618
Overhead					
Bedrijfskosten	-1.084	-1.084	-1.084	-1.084	-1.084
Indirect personeel	-2.196	-2.196	-2.196	-2.196	-2.196
Doorbelast gebruik gebouw	-234	-234	-176	-176	-176
Doorbelasting naar PMC's (en WSP MidZuid)	3.514	3.513	3.455	3.455	3.455
	0	0	0	0	0
Exploitatieresultaat PMC's					
Omzet (excl. begel.vergoedingen) incl.subs.BW	11.894	12.917	12.970	12.807	12.619
Kosten van de omzet	-2.917	-3.977	-3.970	-3.961	-3.953
Netto omzet	8.977	8.941	9.000	8.846	8.666
Begel.vergoed./nettoloonkn. P-banen/beschut	-	-	-	-	-
Loonkosten direct	-5.174	-5.167	-5.175	-5.167	-5.176
Doorbelast gebr. gebouw	-642	-642	-481	-481	-481
Beheerskosten	-312	-309	-306	-304	-304
Doorbelasting overhead	-3.427	-3.427	-3.370	-3.370	-3.370
Totaal kosten PMC's	-9.556	-9.545	-9.332	-9.322	-9.330
Operationeel resultaat PMC's	-581	-605	-332	-475	-665
Onvoorzien	-100	-100	-100	-100	-100
Resultaat voor gemeentelijke bijdrage	-2.477	-2.571	-2.397	-2.415	-2.467
Gemeentelijke bijdrage	1.985	2.290	2.397	2.415	2.467
Resultaat excl. incidentele baten en lasten	-492	-282	-0	-0	-0
Incidentele baten en lasten	-	-	-	-	-
Te bestemmen resultaat operationeel	-492	-282	-0	-0	-0

Toelichting op de geconsolideerde cijfers

Hierna worden nog enkele specifieke posten in het overzicht met geconsolideerde cijfers toegelicht, voor zover niet reeds toegelicht naar aanleiding van de begrotingscijfers van de GR WAVA.

Overhead GR WAVA/MidZuid B.V.

De kosten van overhead zijn in de periode 2014 tot 2017 fors gedaald en daarna stabiel in lijn met de kostenstijging van de Cao. Zie onderstaande grafiek (waarin de ontwikkeling in de overhead tevens is afgezet tegen de salariskostenontwikkeling volgens de car-uwo).

Inmiddels is de ondergrens van de kosten van overhead bereikt, aangezien verdere bezuinigingen de goede, professionele bedrijfsvoering in gevaar brengen. De kosten van overhead zullen zich naar verwachting in de komende jaren stabiliseren. Dit betekent overigens niet dat niet nauwlettend wordt bewaakt hoe de kosten zo beperkt mogelijk gehouden kunnen worden.

De ontwikkeling van de overhead, uitgedrukt in een percentage van de totale lasten, is in onderstaande tabel zichtbaar gemaakt. Volledigheidshalve wordt daarbij nog opgemerkt dat

in de geconsolideerde cijfers het begrip overhead ruimer wordt geïnterpreteerd dan volgens de definitie in het BBV.

	Bedrijfsplan	Begroting			
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Overhead in % totale lasten, geconsolideerd	11,7%	11,2%	11,3%	11,4%	11,5%

Gelet op de ontwikkeling van de doelgroepen (terugloop Wsw en toename overige doelgroepen) en de verwachte toename in het aantal participatietrajecten en participatieproducten, wordt verwacht dat de bedrijfsactiviteiten op een constant niveau blijven tot 2025. Daarna lijkt op dit moment de uitstroom tijdelijk iets harder te gaan dan de instroom. In bovenstaande tabel zijn de overheadkosten uitgedrukt in een percentage van de totale lasten. De lichte stijging van het percentage vloeit niet voort uit een stijging van de overheadkosten, maar uit een daling van de totale lasten. Doordat de doelgroepen qua samenstelling wijzigen dalen de lasten per saldo (mensen via P-banen komen in de plaats van Wsw-medewerkers die relatief duurder zijn). Daarnaast is het percentage overhead in vergelijking tot overheidsinstellingen en de semipublieke sector laag te noemen.

PMC's totaal

De mogelijkheden tot het realiseren van omzet zijn sterk afhankelijk van het aantal beschikbare mensen. In de komende jaren zal sprake zijn van terugloop van het aantal Wsw-medewerkers. Hiertegenover staat een toename van het aantal medewerkers vanuit andere doelgroepen: nieuw beschut werk en participatiebanen. Zoals uit het hiervoor opgenomen overzicht met doelgroep medewerkers blijkt, vertoont de totale populatie doelgroep medewerkers een beperkte daling, waardoor de verwachting is dat de omzet van de PMC's de komende jaren tot 2025 redelijk op peil kan blijven. Voor wat betreft de met de omzet samenhangende kosten kan in algemene zin gesteld worden dat deze flexibel meebewegen met de omzet. Voor de ontwikkeling in 2025 en 2026 wordt samen met de deelnemende gemeenten naar een passende oplossing gekeken, waarbij de bereidheid van de gemeenten tot het faciliteren van instroom een belangrijke factor is.

Meerjarenbeeld per PMC

Algemeen

De resultaten van de PMC's bestaan enerzijds uit de netto-omzetten en de directe kosten van de PMC's. Anderzijds zijn in de resultaten ook doorbelaste kosten van overhead en gebouwen begrepen. Deze doorbelastingen zullen in de komende jaren stabiel blijven.

Beschermd werk

De verwachting bij deze PMC is dat de omzet de komende jaren op peil zal blijven, na een behoorlijke terugloop in 2019. Door de aard van de werkzaamheden zijn de toegevoegde

waarden relatief laag, zodat sprake is van een negatief operationeel resultaat. Naar verwachting zal dit negatieve resultaat op een enigszins stabiel niveau blijven. Wel is er vanaf 2022 ingezet op de inzet van technologie, waarmee er hoogwaardiger werk kan worden aangetrokken. Dit zou op termijn moeten bijdragen aan een beter resultaat. In de huidige begroting is dat effect nog niet meegenomen en worden eerst de ervaringen afgewacht van de pilot die daarmee loopt.

Groepsdetachering
Ook bij groepsdetachering is de verwachting dat de omzet op peil blijft en de netto omzet verbeterd door verbeteringen van tarieven. Ook bij deze PMC worden negatieve operationele resultaten verwacht die weliswaar negatief zijn, maar wel stabiel.

Publieke dienstverlening
Onder deze PMC vallen de activiteiten groenvoorziening, beheer milieustations en postbezorging. Naar verwachting zal de omzet in de komende jaren stabiel blijven. Er is wel potentie tot groei van de omzet, maar de vraag is of voldoende mensen vanuit de doelgroep beschikbaar zijn/komen om daaraan invulling te kunnen geven. Indien dat niet het geval is leidt dat tot relatief hoge kosten van het werk door derden. In de begroting wordt daarom (nog) uitgegaan van een stabiele omzet en een daarmee samenhangend stabiel resultaat. Binnen deze PMC worden ook vakkrachten ingezet om de uitstroom van ervaren Wsw - medewerkers op te vangen. Dit is een mooie door ontwikkel kans voor deze medewerkers, - maar leidt wel tot een stijging in personeelskosten.

Facilitaire dienstverlening
Onder deze PMC vallen de activiteiten met betrekking tot schoonmaak en catering. Door de beperkte instroom vanuit nieuwe doelgroepen en uitstroom als gevolg van een grote vraag in de markt staat het aantal beschikbare medewerkers voor het schoonmaakdeel in deze PMC erg onder druk. In 2023 is om deze reden afscheid genomen van bestaande opdrachten. Het operationeel resultaat van deze PMC blijft meerjarig wel stabiel.

Individuele Plaatsing & Detachering
Bij deze PMC is de verwachting dat de uitstroom van Wsw-medewerkers niet volledig gecompenseerd kan worden met mensen uit de nieuwe doelgroepen. Dit zal een dalend effect hebben op de omzet. Door het verbeteren van de detacheringstarieven blijft het operationeel resultaat in de komende jaren redelijk op niveau. Vanaf 2025 zal deze PMC de grootste effecten voelen van de Wsw-uitstroom, wat dan zal leiden tot een lager resultaat.

Participatieactiviteiten
Zoals in hoofdstuk 1 is toegelicht zijn de participatieactiviteiten nu onder de PMC's opgenomen. Voor de komende jaren wordt overigens een resultaat onder het nulpunt

verwacht als gevolg van de overheadkosten. De verwachting voor de komende jaren is dat de netto-omzet en het operationeel resultaat stabiel blijft, waarbij de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Altena een nieuwe impuls geeft om de dalende trend te breken. Hierbij is MidZuid wel direct afhankelijk van alle deelnemende gemeenten hoe zij deze producten inzetten.

2.5 Samenvattend overzicht van baten en lasten

Volgens het BBV is een samenvattend overzicht van baten en lasten voorgeschreven. Dit overzicht is hierna opgenomen:

Overzicht van baten en lasten, begroting 2024

*Bedragen * € 1.000*	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Totaal programma	18.029	-18.211	-182
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	-	-	-
Heffing Vpb	-	-	-
Onvoorzien	-	-100	-100
Saldo van baten en lasten	18.029	-18.311	-282
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Resultaat	18.029	-18.311	-282

3. Paragrafen

3.1 Bedrijfsvoering

De toelichtingen in deze alinea zijn gebaseerd op de bedrijfsvoering van de GR WAVA en MidZuid B.V. gezamenlijk, aangezien de bedrijfsvoering in belangrijke mate plaatsvindt binnen MidZuid B.V.

Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

Door het vaststellen van de notitie ‘Mens*en*werk is de basis’ heeft het bedrijf de ruimte gekregen om, naast de uitvoering van de Wsw en nieuw beschut werk, activiteiten te ontwikkelen, mits deze een relatie hebben met de uitvoering van de Participatiewet. Daarmee is duidelijk richting gegeven aan de toekomst van het bedrijf. Het jaar 2017 was het eerste jaar waarin volgens deze koers is gewerkt. Dit wordt in de komende jaren doorgezet. Dit komt in de begroting onder meer tot uitdrukking in de samenstelling en ontwikkeling van het

personeelsbestand (waaronder P-banen) en in de verdere uitbouw van participatieactiviteiten. In 2021 heeft het scheidende bestuur een overdrachtsdocument opgesteld waarin deze werkwijze wordt bevestigd. In vervolg daarop vindt in 2023 het gesprek met het huidige bestuur plaats hoe dit verder concreet wordt vormgegeven.

Technologische inclusie

MidZuid heeft in 2022 een prijs gewonnen, waarmee zij een project gesubsidieerd krijgt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt middels de inzet van technologische ondersteuning verder te ontwikkelen zodat zij meer en hoogwaardigere werkzaamheden kunnen verrichten. Dit maakt het werk voor onze medewerkers leuker, maar geeft ook een hoger rendement. Deze ontwikkeling draagt daarmee ook bij aan de oplossing voor de stijgende gemeentelijke bijdrage vanaf 2025. In de begroting is met deze ontwikkeling nog geen rekening gehouden, maar het is wel een significant aandachtspunt van ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. Inmiddels heeft MidZuid zich ontwikkeld tot Technohub Inclusieve Technologie (TINT) voor de regio West-Brabant. Hiermee wordt nog meer kennis en ervaring opgedaan om technologie in te zetten voor onze medewerkers.

Ontwikkelingen in samenstelling personeel

Hierna wordt ingegaan op de verwachte ontwikkelingen in de samenstelling van het personeel: de medewerkers uit de verschillende doelgroepen en de reguliere medewerkers.

Doelgroep medewerkers

Doordat geen instroom vanuit de Wsw plaatsvindt zal het aantal Wsw-medewerkers de komende jaren een dalende lijn laten zien. Dit wordt in belangrijke mate gecompenseerd door de verwachte instroom vanuit de nieuwe doelgroepen, nieuw beschut werk en P-banen. Per saldo zal het aantal doelgroep medewerkers in de komende jaren naar verwachting licht gaan dalen, met een iets sterkere daling in 2025 en 2026. In paragraaf 2.4 is een overzicht gegeven van het verwachte verloop.

Reguliere medewerkers

In de afgelopen jaren is een forse bezuinigingsslag doorgevoerd. Vooral door het invoeren van andere manieren van werken en het hanteren van een “vacaturestop, tenzij”, is de formatie met ongeveer 10% gekrompen. Bovendien is er intern een beweging op gang gebracht om binnen het reguliere personeel meer medewerkers te verplaatsen van een overheadfunctie naar een functie in de directe aansturing of begeleiding van medewerkers. In de herziene begroting 2023 is uitgegaan van een (directe) formatie op 98,56 fte, met daarnaast 9,77 fte aan vakkrachten. De begroting 2024 is gebaseerd op de formatie volgens de herziene begroting 2023.

Enkele uitgangspunten met te bereiken doelen

In het voorgaande zijn al enkele cijfers genoemd met betrekking tot aantallen medewerkers e.d. Voor 2024 gelden de volgende te bereiken aantallen voor nieuwe doelgroepen:

- Nieuw beschut werk, te realiseren aantal ultimo 2024 (o.b.v. budgetontwikkeling; gebaseerd op 31 uur per week): 113
- Aantal medewerkers via P-baan, te realiseren aantal ultimo 2024: 77

Voor wat betreft het bereiken van de hiervoor genoemde aantallen medewerkers voor nieuw beschut werk en P-wetters spelen de deelnemende gemeenten een grote rol, aangezien deze mensen (deels) door hen worden voorgedragen. Het aantal Wsw-medewerkers daalt en deze daling is voor het bedrijf niet beïnvloedbaar. Om die reden wordt het aantal hier niet als afzonderlijk doel genoemd. De verwachte aantallen op basis van de landelijke uitstroomcijfers zijn vermeld in paragraaf 2.4.

Het ontwikkelen van medewerkers is één van de uitgangspunten bij MidZuid. Doordat de instroom voor de Wsw is beëindigd, worden ook de mogelijkheden tot verdere groei op de werkladder voor deze doelgroep beperkter. Het uitgangspunt voor de komende jaren blijft om het aantal stijgers en dalers op de werkladder in evenwicht te houden. Het liefst realiseren we per saldo een stijging. Om dat te kunnen bereiken is voldoende instroom van mensen uit de nieuwe doelgroepen noodzakelijk.

We streven ernaar om medewerkers een werkplek zo dicht mogelijk bij de eigen woonomgeving te bieden. Bij dit uitgangspunt moet wel de kanttekening worden gemaakt dat werk gezocht moet worden, dat past bij de talenten van de betrokken werknemer.

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is per 1 mei 2022 in werking getreden en is de opvolger van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). In deze paragraaf wordt beschreven hoe MidZuid invulling geeft en gaat geven aan de Wet open overheid.

Passieve openbaarmaking

Formeel heeft MidZuid tot op heden nog niet de rol van Woo-contactfunctionaris ingevuld. Hieraan wordt de komende periode verdere invulling gegeven. Tot de formele benoeming van deze persoon zal de senior adviseur bedrijfsvoering van MidZuid het eerste aanspreekpunt zijn om vragen te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie en om eventuele Woo-verzoeken te behandelen. Contactgegevens zullen op korte termijn worden opgenomen op de website en intern gecommuniceerd worden. Ten behoeve van de behandeling van Woo-verzoeken zal een procesbeschrijving opgesteld worden die voldoet aan de gestelde eisen en termijnen in de Woo.

Actieve openbaarmaking
De Woo stelt de verplichting om 11 benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting geldt niet voor alle 11 categorieën tegelijk. Over de ingangsdatum is op het moment van schrijven van deze paragraaf nog geen zekerheid. Naar verwachting moeten in de zomer van 2023 de eerste categorieën gepubliceerd worden.

MidZuid zorgt ervoor dat de verplichte informatiecategorieën actief gepubliceerd worden conform de daarvoor geldende regels. Zodra mogelijk zal MidZuid aangesloten worden op PLOOI (PLatform Open OverheidsInformatie) zoals de Woo voorschrijft.

Informatiehuishouding op orde
De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding op orde wordt gebracht. Dit is een randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid. Dit betekent dat er maatregelen moeten worden genomen om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. MidZuid bekijkt de mogelijkheden hierin en hieraan wordt in de komende jaren verdere invulling gegeven.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandscapaciteit
Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die de organisatie heeft om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit bestaat voornamelijk uit de algemene reserve. Eind 2022 bedraagt de algemene reserve € 1.656.000 vóór de resultaatbestemming over 2022. Naast de algemene reserve is in de begroting € 100.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven.

De algemene reserve dient om onvoorziene risico's die samenhangen met de uitvoering af te dekken. In december 2013 heeft het algemeen bestuur het volgende beleid vastgesteld:

1. GR WAVA brengt jaarlijks alle risico's die verbonden zijn aan haar activiteiten en de bedrijfsvoering in beeld.
2. GR WAVA splitst deze risico's enerzijds in vaste lasten en subsidieresultaat en anderzijds in overhead en exploitatieresultaat.
3. De berekening voor de weerstandscapaciteit voor GR WAVA wordt gebaseerd op 3% van de absolute bedragen van de aan GR WAVA toe te rekenen opbrengsten en kosten in de onderdelen overhead en exploitatieresultaat.
4. Een minimumomvang van de weerstandscapaciteit vast te stellen omdat GR WAVA niet gewoon is gedurende het boekjaar begrotingswijzigingen door te voeren.
5. De minimumomvang van de weerstandscapaciteit vast te stellen op éénmaal het berekende jaarrisico, het maximum op tweemaal dit risico.

6. De berekening van de weerstandscapaciteit is niet maatgevend voor een berekening van de bestemming bij het rekeningresultaat. Dat laatste vindt elk jaar apart plaats, waarbij wel het minimumniveau van de weerstandscapaciteit in acht wordt genomen.

Hierbij wordt nog opgemerkt dat de algemene reserve beleidsmatig niet gerelateerd is en ook niet bedoeld is voor het opvangen van risico's en fluctuaties in de subsidie-systematiek. Bij het vaststellen van de resultaatbestemming over 2014 is door het bestuur overwogen om hiervoor eventueel een aparte risico- en egalisatiereserve te vormen. Begin 2015 is echter besloten tot het alternatief dat de individuele gemeenten hiervoor een eigen risicoreserve aanhouden.

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2021 is op grond van de genoemde uitgangspunten de bandbreedte van de algemene reserve als volgt berekend: ondergrens € 696.000; bovengrens € 1.392.000. De stand van de algemene reserve ultimo 2022 bevindt zich na onttrekking van € 633.000 door de verrekening van het verlies over 2021nog steeds boven het maximum (op grond van de voorlopige cijfers 2022 kunnen deze grenzen worden bijgesteld naar € 695.000 c.q. € 1.390.000. Gezien het beleid lijkt dit reëel; daarover moet nog wel een besluit worden genomen bij het vaststellen van de jaarrekening 2022). Daarnaast lijkt het reëel om het hogere deel van de reserves aan te houden om het niet sluitende deel van de begroting 2023 en 2024 van in totaal € 774.000 op te vangen. Ook hierover moet nog een definitief besluit worden genomen bij het vaststellen van de jaarrekening 2022. Dit laten we voor de weerstandsvermogen bepaling hier verder buiten beschouwing. Ter afdekking van de hierna geïnventariseerde risico's is na aftrek van het niet sluitende deel van de begroting voor de jaren 2023 en 2024 een weerstandscapaciteit beschikbaar van € 997.000 (algemene reserve) + € 100.000 (onvoorzien) = € 1.097.000.

Risico-inventarisatie (financieel)
In deze risico-inventarisatie worden de risico's onderscheiden in enerzijds de risico's die samenhangen met de vaste lasten en subsidieresultaat en anderzijds de risico's met betrekking tot overhead en exploitatieresultaat. De gekwantificeerde risico's kunnen vervolgens worden gerelateerd aan de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risico's in samenhang met vaste lasten en subsidieresultaat:

- Het macrobudget voor de Wsw is gefixeerd op een vast bedrag, dat alleen voor loon- en prijsontwikkelingen wordt aangepast. Het macrobudget bestaat uit een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). De gevolgde methodiek is dat het macrobudget gelijk blijft en dat mutaties in Q leiden tot aanpassingen in de P. Als landelijk het volume achterblijft dan zal de prijscomponent per fte stijgen en andersom. Dit brengt risico's met zich mee die moeilijk zijn in te schatten. In de begroting is rekening gehouden met de laatst bekende cijfers (september-circulaire

2022). In opdracht van het ministerie heeft Berenschot de 2e thermometer Wsw uitgevoerd (over de jaren 2015-2016), waaruit blijkt dat als gevolg van rijks bezuinigingen ook in de komende jaren sprake is van een forse financiële problematiek rond de Wsw-financiering. Dit kan volgens Berenschot niet worden opgevangen met verbeteringen in het operationele resultaat. Dit betekent dat aanvullende middelen nodig zijn. Volgens de staatssecretaris zijn deze middelen via het IBP (interbestuurlijk programma) beschikbaar, maar deze mening wordt niet gedeeld door Cedris en de VNG. Vorenstaande risico's dragen in sterke mate een politiek karakter en kunnen niet goed worden gekwantificeerd.

- De bijdrage per AJ waarmee in de begroting is gerekend, is gebaseerd op de septembercirculaire 2022 en bedraagt voor het jaar 2024 € 31.350. Indien de situatie zich voordoet dat landelijk de uitstroom in 2023 lager blijkt te zijn dan waarmee rekening is gehouden zou het budget verder kunnen dalen. Voor 2024 kan dit risico maximaal € 258.000 bedragen. De kans hierop wordt ingeschat op 50%.
- Het risico bestaat dat de uitstroom van de Wsw-medewerkers bij de GR WAVA ten opzichte van de in het budget berekende blijfkans achterblijft. Door de systematiek van T-1 betekent dit dat de GR WAVA in die omstandigheid voor het verschil van de medewerkers de salarislasten voor één jaar moet voorfinancieren. Het risico voor 2024 wordt ingeschat op maximaal 9 arbeidsjaren (loonkosten € 287.000). De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 25%.
- In de cao SW is afgesproken dat de loonkostenstijging wordt gekoppeld aan de loon- en prijsontwikkeling (LPO) van het budget, waardoor dit in principe niet tot een extra risico leidt. Het loon van een groep SW-medewerkers ligt echter op het niveau van het wettelijk minimumloon (WML), zodat die ontwikkeling in ieder geval wel gevolgd moet worden, ongeacht of er sprake is van de LPO-ontwikkeling in het budget. Een WML-stijging in 2023 van 7% die niet tot compensatie zou leiden heeft een effect van € 261.000 met een na-ijleffect van 50% voor 2024 ; de kans hierop wordt ingeschat op 50%. De huidige cao voor het SW-personeel loopt tot en met 31 december 2025.
- Met ingang van 2017 is het LIV (lage inkomens voordeel) ingevoerd. Het LIV is van toepassing op medewerkers die tussen de 100% en 125% van het wettelijk minimumloon (WML) verdienen. Voor deze groep kan, mits aan voorwaarden van het aantal gewerkte uren e.d. wordt voldaan, een vergoeding in het kader van het LIV worden ontvangen. Deze wordt overigens pas een jaar later uitbetaald. Inmiddels kan het LIV vanuit de salarisadministratie redelijk worden benaderd. Een onzekerheid blijft echter het landelijke plafond in de middelen, die voor het LIV beschikbaar zijn. In de begroting is rekening gehouden met LIV-opbrengsten voor de doelgroepen Wsw, nieuw beschut werk en p-wetters, totaal € 304.000. Deze opbrengsten zijn zo specifiek mogelijk benaderd, maar door de hiervoor geschetste onzekerheden bestaat het risico dat de begrote opbrengsten niet worden gehaald. Dit risico wordt ingeschat op 50% (omvang risico dus € 152.000).

Risico's met betrekking tot de overhead en exploitatieresultaat:

- Het niet geheel realiseren van de begrote netto-opbrengst. De omzet wordt deels gerealiseerd bij de deelnemende gemeenten en deels op de vrije markt. De mogelijkheden om de begrote omzet te realiseren zijn afhankelijk van de takenpakketten van onze deelnemende gemeenten en van de economische-/marktsituatie. De begrote omzetten zijn zo goed als mogelijk ingeschat, maar door veranderende omstandigheden bestaat het risico dat deze niet worden gehaald. Het risico wordt geschat op € 448.000 door grillige bewegingen in de markt. De kans van optreden is minder dan 50% en omvang risico is € 224.000.
- Voor het realiseren van omzet is het nodig om voldoende mensen te hebben die bij de diverse PMC's kunnen worden ingezet. De terugloop van het aantal sw-medewerkers heeft hierop een negatief effect. In de begroting is ermee rekening gehouden dat deze terugloop voor een belangrijk deel kan worden gecompenseerd door medewerkers die via nieuw beschut werk of P-banen instromen, alsmede ook door de begeleidingsvergoeding die zij meebrengen. Als deze verwachtingen niet uitkomen kan het gaan voorkomen dat opdrachten niet kunnen worden geaccepteerd of teruggegeven moeten worden. Het financieel risico hiervan wordt ingeschat op € 530.000 en de kans daarop, op 50% (omvang risico dus € 265.000).

Als alle hier genoemde risico's (exclusief de risico's die betrekking hebben op de subsidiesystematiek) zich tegelijk zouden voordoen maal de kans, dan zou dat een bedrag omvatten van € 669.000. Hiertegenover staat een weerstandscapaciteit van € 1.756.000 vóór bestemming van het resultaat van 2022. Hierbij wordt nog opgemerkt dat de kans dat alle hiervoor genoemde risico's zich tegelijk zullen voordoen klein is. Hierna is een overzicht opgenomen van het verwachte verloop van de reserves.

Overzicht verloop reserves

*Bedragen * € 1.000*	**Begrotingsjaar 2024**				**Meerjarenraming (saldi 31-12)**		
	Saldo 1-1	Bij	Af	Saldo 31-12	**2025**	**2026**	**2027**
Algemene reserve	1.279	-	282	997	997	997	997
Resultaat lopend jaar	-	-	-	-	-	-	-
Totaal reserves	1.279	-	282	997	997	997	997

Het saldo per 1 januari 2024 is het reserve bedrag € 1.656.000 per eind 2022 voor resultaatbestemming met daarbij een bedrag van € 115.000 voor de verwachte resultaatbestemming 2022 verminderd met een bedrag van € 492.000 in 2023 op basis van het verwachte verlies, waarna het saldo resteert van de maximale aan te houden algemene reserve van GR WAVA conform het reservebeleid.

Voorzieningen

Bij het beoordelen van de financiële positie is het ook van belang of de voorzieningen op peil zijn. De GR WAVA beschikt ultimo 2022 over een voorziening voor groot onderhoud. Deze is nader toegelicht, inclusief een overzicht van het verloop, in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Op grond van de thans aanwezige kennis kan worden geconcludeerd dat de omvang van de voorzieningen toereikend is.

Financiële positie en kengetallen

Door middel van onderstaande kengetallen wordt inzicht gegeven in de financiële positie van GR WAVA. De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen schulden minus vorderingen en overige opbrengsten. Een netto schuldquote tussen 0% en 90% wordt als normaal beschouwd. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin men in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Dit kengetal geeft het percentage eigen vermogen weer ten opzichte van het totale vermogen. De minimumnorm voor deze ratio wordt gesteld op 30%. Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Begroting 2024	Verloop van de kengetallen					
Kengetallen	Jaarrek.	Begroting:				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Netto schuldquote	17,3%	23,9%	24,2%	23,7%	22,2%	20,2%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen	17,3%	23,9%	24,2%	23,7%	22,2%	20,2%
Solvabiliteitsratio	18,3%	13,1%	10,1%	10,1%	10,0%	9,8%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	-2,8%	-1,6%	0,0%	0,0%	0,0%

De netto schuldquote fluctueert de komende jaren. Dit komt doordat in 2023 en 2024 groot onderhoud staat gepland inzake de huisvesting, wat gepaard gaat met een stijging van de schuldquote, doordat de daarvoor gereserveerde gelden in het verleden zijn aangewend voor aflossing op langlopende schulden. In de jaren daarna loopt het weer iets terug door de verwachte stijging van de uitzettingen. De solvabiliteitsratio voldoet nog niet aan de hiervoor genoemde minimumnorm, hetgeen te maken heeft met in het verleden aangetrokken leningen. De daling van de solvabiliteit in 2023 en 2024 komt voort uit het begrote verlies. Het is bij de GR WAVA niet de bedoeling om structureel (positieve) resultaten te boeken, maar om een sluitende exploitatie te hebben, hetgeen ook tot uitdrukking komt in het kengetal structurele exploitatieruimte.

3.3 Meerjarig risico

In de meerjarencijfers is de gemeentelijke bijdrage hoger dan in de begroting 2024. Tevens laat de meerjarenbegroting een lichte stijging zien van de gemeentelijke bijdragen. Op basis van de huidige ontwikkelingen is dat het meest reële beeld. De hogere bijdrage komt voort uit de stijging van de rentelasten en de onderhoudskosten in combinatie met de per saldo verwachte uitstroom in 2025 en 2026. Deze uitstroom gaat met pieken en wordt dan niet direct opgevangen met nieuwe instroom vanuit de Participatiewet. Omdat dit tijdig wordt onderkend vinden er uitvoerige gesprekken plaats met het bestuur en de deelnemende gemeenten om tot een duurzaam financieel perspectief te komen, waarmee er tijdig maatregelen voor ombuiging van deze ontwikkeling kunnen worden genomen of mogelijke intensivering van de dienstverlening op onderdelen. Verder wordt er binnen MidZuid steeds gezocht naar mogelijkheden om verdere besparingen te kunnen realiseren. MidZuid onderkent hiervan de noodzaak, welke wordt versterkt door het besef dat in 2026 de gemeenten geconfronteerd worden met een korting op hun begroting, onder meer door kortingen op de jeugdzorg en het voornemen van de rijksoverheid om de opschalingskorting vanaf 2026 weer te gaan innen. Op dit moment kan MidZuid nog niet vooruitlopen op de uitkomsten van de lopende gesprekken, omdat de deelnemende gemeenten pas in januari dit jaar hun visie op MidZuid hebben gepresenteerd. Vandaar dat deze hogere gemeentelijke bijdragen in de begroting 2024 en de meerjarenraming zijn opgenomen. Dit mede vanuit de gedachte om op een later moment tegenvallende afwijkingen ten opzichte van deze oorspronkelijke begroting 2024 te voorkomen. Naar verwachting zullen in de loop van dit jaar de uitkomsten van deze strategische besprekingen met de deelnemende gemeenten omtrent het duurzaam financieel duurzaam perspectief afgerond zijn.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

De activiteiten van de GR WAVA zijn erop gericht de kapitaalgoederen, bestaande uit materiële vaste activa, voorraden en vorderingen goed te beheren. Het daartoe noodzakelijke onderhoud zal worden uitgevoerd.

Algemeen

De GR WAVA heeft de gebouwen aan de Esdoornlaan en Wilhelminakanaal Noord te Oosterhout in eigendom. In 2017 is op basis van een integrale inspectie de onderhoudstoestand opnieuw in beeld gebracht en begin 2021 is de onderhoudsplanning geactualiseerd. Bij het opstellen van de begroting 2024 is de uitvoeringsplanning van het groot onderhoud geactualiseerd en zijn de opgenomen prijzen geïndexeerd. Het plan heeft ook als leidraad gediend voor het begrote bedrag aan uit te voeren onderhoud en als onderbouwing voor het verloop van de voorziening onderhoud. Overigens wordt gestreefd naar optimalisatie van de verhouding tussen kosten en de hinder door werkzaamheden. Dit

vindt onder meer plaats door onderdelen te bundelen en zodoende kostentechnische en planning-technische voordelen te behalen. Hierdoor kunnen onderdelen tussen de verschillende jaren doorschuiven. Voorop staat de instandhouding van de activa op het overeengekomen niveau.

Financiële consequenties

Alle kosten van doorlopend onderhoud aan gebouwen en installaties e.d. worden in de resultatenrekening opgenomen. In het kader van het groot onderhoud is een voorziening voor het groot onderhoud beschikbaar. Zoals vermeld is in 2017 een inventarisatie van de onderhoudstoestand uitgevoerd, met daaraan gekoppeld een actualisatie begin 2023 van de onderhoudsprognose. Op basis daarvan is de voorziening geactualiseerd; ook zijn de dotaties en onttrekkingen in de begrote cijfers hierop gebaseerd. Onderstaand is een overzicht opgenomen van het verwachte verloop van de voorziening onderhoud.

Overzicht verloop onderhoudsvoorziening

*Bedragen * € 1.000*	**Begrotingsjaar 2024**				**Meerjarenraming (saldi 31-12)**			
					2025	**2026**	**2027**	**2028**
	Saldo 1-1	Bij	Af	Saldo 31-12				
Voorziening onderhoud	508	264	327	445	388	543	763	486

3.5 Financiering

De GR WAVA is in de afgelopen jaren sterk afhankelijk gebleken van externe financiering. Dit wordt veroorzaakt door het ontbreken van voldoende eigen vermogen. Van het verloop van de langlopende leningen in het begrotingsjaar 2023 kan het volgende overzicht worden gegeven:

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**Totaal**
				begroot	begroot	begroot	begroot	
Oorspronkelijk bedrag	1.600.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	3.100.000	1.500.000	
Ingangsdatum	28-dec-2018	27-dec-2019	12-jun-2020	29-dec-2021	29-dec-2022	28-dec-2023	30-dec-2024	
Looptijd tot	28-dec-2023	30-dec-2024	31-dec-2025	29-dec-2026	29-dec-2027	29-dec-2028	29-dec-2029	
Aflossing	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	op einddatum	
Rentepercentage	0,47%	0,12%	0,17%	0,15%	3,31%	3,50%	3,50%	
Restant bedrag 31 dec. 2023	-	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	3.100.000	-	7.100.000
Aflossing in 2024	-	-1.000.000	-	-		-	-	-1.000.000
Nieuwe lening 2024					-	-	1.500.000	1.500.000
Restantbedrag 31 dec. 2024	-	-	1.000.000	1.000.000	1.000.000	3.100.000	1.500.000	7.600.000

Oorspronkelijk was sprake van leningen van totaal € 11 miljoen, waarvan € 5 miljoen ter financiering voor de aankoop van het pand en € 6 miljoen voor verliesfinanciering. Deze laatste lening is in 2014 overgesloten voor een bedrag van € 5 miljoen. Door de aflossingen is

de totale schuld eind 2022 teruggelopen tot € 5.600.000. De overige leningen betreffen herfinanciering van de aflossingen op de lening inzake verliesfinanciering, met een uitbreiding van € 600.000 voor de financiering van een investering in het wagenpark, begin 2019 (bestuursbesluit 22 november 2018).
De verwachting is dat de aflossingen in de toekomst geherfinancierd zullen worden. Dit komt doordat de reserves op maximaal staan en de bedragen daarboven normaliter aan de deelnemende gemeenten worden terugbetaald. Vanwege het geplande onderhoud is de verwachting dat de schuldpositie in 2023 en mogelijk in 2024 g toe neemt. Het geld dat voor dit onderhoud nodig is, is in het verleden aangewend om de schulden verder af te lossen. In 2023 en 2024 staat in totaal voor € 1.700.000 aan onderhoud gepland. Daarnaast is ook een investering nodig om het kantoorpand aan label-C te laten voldoen. Bij de BNG is een kredietfaciliteit beschikbaar van € 1 miljoen (met een intradaglimiet van € 1,5 miljoen).

Het betalingsverkeer is volledig geautomatiseerd en verloopt middels een systeem van elektronisch bankieren. In lijn met de bepalingen van de wet FIDO is een treasurystatuut beschikbaar dat is geactualiseerd begin 2019. De GR WAVA voldoet aan alle verplichtingen inzake het Schatkistbankieren. Dagelijks wordt het saldo beoordeeld en indien nodig afgestort ten gunste van de centrale overheid.

Gelet op de gemaakte afspraken met de deelnemende gemeenten, waarbij de begrote gemeentelijke bijdrage op kwartaalbasis vooraf wordt vergoed, wordt verwacht dat voorlopig geen beroep hoeft te worden gedaan op de kredietfaciliteit bij de BNG. In dit kader moet nog wel worden opgemerkt dat in de begroting rekening is gehouden met opbrengsten in het kader van het LIV en de bonus nieuw beschut werken. Deze opbrengsten moeten worden voorgefinancierd, aangezien de betaling ervan pas plaatsvindt in het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Geprognosticeerde balans en EMU-saldo
In bijlage 4 is de geprognosticeerde balans opgenomen, alsmede de ontwikkeling van het EMU-saldo. Daarnaar wordt verwezen.

3.6 Verbonden partijen

Overzicht verbonden partijen
De deelnemende gemeenten in de GR WAVA zijn: Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout.

Daarnaast zijn binnen de gemeenschappelijke regeling de volgende rechtspersonen aanwezig:

- MidZuid B.V., ten behoeve van het aangaan van samenwerkingsverbanden met derden, gericht op de verbetering van de mogelijkheden voor de uitvoering van de doelstelling van de GR WAVA. MidZuid B.V. is voor 100% eigendom van WAVA. Het resultaat van MidZuid B.V. wordt volledig verrekend met de GR WAVA.
- MidZuid A.I.D. B.V.; is een 100% deelneming van MidZuid B.V. MidZuid A.I.D. B.V. is de entiteit waarin onder meer de werknemers vanuit andere contracten dan de WSW, ambtenaren en het regulier personeel worden verloond. De activiteiten van MidZuid A.I.D. B.V. worden volledig verrekend met MidZuid B.V.

Bijlage I: Voorlopige bijdrage per gemeente

De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een bijdrage in de vaste lasten en een bijdrage in het subsidieresultaat c.q. om te komen tot een sluitende begroting. De bijdrage in de *vaste lasten* wordt over de gemeenten verdeeld op basis van een eerder vastgesteld omslagpercentage. De mutaties in de vaste lasten component bestaat uit de hogere kosten van onderhoud, de hogere rentekosten en de lagere huurinkomstenkomt. Hierdoor zijn de vaste lasten hoger.

Verdeling vaste lasten:

*Bedragen * € 1*	Omslagfactor	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Altena	26,83%	102.500	118.331	156.970	165.825
Drimmelen	12,17%	46.500	53.682	71.211	75.228
Geertruidenberg	15,61%	59.625	68.834	91.311	96.461
Oosterhout	45,39%	173.375	200.153	265.509	280.486
	100,00%	382.000	441.000	585.000	618.000

Voor de gemeentelijke bijdrage in het *subsidieresultaat/begrotingssaldo* is het aantal plaatsingen bepalend. Daarvoor is het aantal definitieve plaatsingen in 2020 als uitgangspunt genomen. Op grond van deze verdeling bedraagt de bijdrage per gemeente in het subsidieresultaat/begrotingssaldo:

Verdeling subsidieresultaat / begrotingssaldo

*Bedragen * € 1*	Omslagfactor	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Altena	131	520.725	533.825	499.438	504.623
Drimmelen	57	226.575	232.275	217.313	219.569
Geertruidenberg	80	318.000	326.000	305.000	308.167
Oosterhout	212	842.700	863.900	808.250	816.642
	480	1.908.000	1.956.000	1.830.000	1.849.000

Hierbij wordt nog opgemerkt dat bovengenoemde bedragen voorschotbedragen zijn. Bij de jaarrekening vindt een onderlinge verrekening plaats op basis van het werkelijk aantal plaatsingen in dat jaar.

De totale bijdrage per gemeente is opgenomen in onderstaande tabel:

Totale bijdrage per gemeente				
*Bedragen * € 1*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Altena	623.225	652.156	656.407	670.448
Drimmelen	273.075	285.957	288.523	294.796
Geertruidenberg	377.625	394.834	396.311	404.628
Oosterhout	1.016.075	1.064.053	1.073.759	1.097.128
	2.290.000	2.397.000	2.415.000	2.467.000

Dit betekent ten opzichte van de herziene begroting 2023 de volgende wijzigingen:

*Bedragen * € 1.000*	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Herziene begroting 2023:					
Totaal gemeentelijke bijdrage	1.984	2.024	2.012	2.028	
Begroting 2024:					
Totaal gemeentelijke bijdrage	1.984	2.290	2.397	2.415	2.467
Verschil begroting-herziene begroting					
(- = herziene begroting is lager)	-0	266	385	387	

Bijlage 2: (Financiële) uitgangspunten

Hierna wordt een overzicht gegeven van de bij het opstellen van de begroting gehanteerde (financiële) uitgangspunten voor de diverse begrotingsposten:

- De begroting is opgemaakt op basis van de meest recente gegevens en inzichten. De basis voor deze begroting wordt gevormd door de meerjarencijfers uit de herziene begroting 2023, rekening houdende met tussentijdse ontwikkelingen die aanpassing van deze cijfers noodzakelijk maken.
- De kosten en opbrengsten worden zo zuiver mogelijk toegerekend aan de diverse posten in de begroting.
- De laatste bekende begrotingscijfers van het macrobudget voor de subsidie van het rijk m.b.t. de uitvoering van de Wsw worden als uitgangspunt genomen voor het te verwachten subsidiebedrag. Dit betekent dat de cijfers van de septembercirculaire 2022 zijn aangehouden voor wat betreft de rijkssubsidie Wsw voor 2024 en volgende jaren. De macrocijfers kunnen aangepast worden aan eventuele ontwikkelingen betreffende de hoogte van het wettelijk minimumloon (WML) en de lonen in de gesubsidieerde sector. Dit wordt pas bekend in de loop van het begrotingsjaar. Hiermee is, conform bestendige gedragslijn, geen rekening gehouden. Binnen het macrobudget is sprake van een prijscomponent (P) en een volumecomponent (Q). Afwijkingen in het volume kunnen effect hebben op de prijs. Dit kan financiële risico's met zich meebrengen.
- Voor de Wsw is rekening gehouden met een teruglopend personeelsbestand. Deze terugloop is gebaseerd op de 'blijfkans' volgens het rijksbudget met betrekking tot de deelnemende gemeenten en de daaruit voortvloeiende volumecomponent (Q). Het aldus bepaalde aantal is bepalend geweest voor zowel de begrote rijkssubsidie als ook voor de berekening van de formatie/salariskosten Wsw-medewerkers.
- Voor nieuw beschut werk is uitgegaan van opbrengsten in de vorm van loonkostensubsidie en een begeleidingsvergoeding (€ 8.100 per medewerker). Het saldo op nieuw beschut werk is afzonderlijk zichtbaar gemaakt in de staat van baten en lasten. Het aantal medewerkers nieuw beschut werk voor 2024 is gebaseerd op de eind 2021 door het ministerie gepubliceerde aantallen (taakstelling ultimo jaar). Voor 2023 en volgende is het aantal hierop gebaseerd, aangepast aan de budgetontwikkeling. Deze aantallen zijn teruggerekend naar gemiddelden over het jaar.
- Voor 2023 is uitgegaan van 72 medewerkers die werkzaam zijn via een participatiebaan. Voor de jaren erna is dit aantal jaarlijks met 5 verhoogd. Verder is voor deze doelgroep rekening gehouden met een begeleidingsvergoeding van gemiddeld € 4.585 per persoon. Het saldo op de doelgroep participatiebanen is afzonderlijk zichtbaar gemaakt in de staat van baten en lasten

- De loonkosten van de SW-medewerkers zijn gebaseerd op de cao sw. Op grond van deze cao volgt de loonontwikkeling de prijsontwikkeling van het rijksbudget (LPO) resp. het wettelijk minimumloon. De nieuwe cao-sw loopt van 2021 – 2025, waarin de systematiek uit de vorige cao voor wat betreft het berekenen van de algemene loonstijgingen is voortgezet.
- De loonkosten van het reguliere personeel zijn gebaseerd op de cao gemeenten en de daarin gemaakte afspraken voor loonontwikkeling. In de herziene begroting 2023 is uitgegaan van een loonstijging van 5% in 2023.
- De loonkosten van de overige medewerkers (nieuw beschut, participatiebanen) zijn gebaseerd op de cao “Aan de slag”.
- De prijzen 2024 zijn gebaseerd op het prijsniveau 2023, zoals opgenomen in de herziene begroting 2023. Ook voor de meerjarenbegroting is dit prijspeil aangehouden. Dit geldt zowel voor de kosten als opbrengsten.
- De omzet wordt voornamelijk gerealiseerd binnen MidZuid B.V. en maakt daarmee onderdeel uit van het operationeel resultaat in de begroting.
- Voor de diverse te factureren opbrengsten (omzet, verhuur) is in het najaar 2022 de indexatie voor 2023 vastgesteld, welke ontwikkeling is gevolgd in de begrotingscijfers. De indexering varieert, al naar gelang de werksoort en/of de geldende afspraken. Voor de jaren 2024 e.v. is, zoals hiervoor vermeld, het prijspeil 2023 aangehouden.
- Onder de vaste lasten wordt verstaan de kosten van het gebouw en de rentekosten van een lening uit het verleden. De vaste lasten worden volgens een vastgesteld percentage verdeeld over de deelnemende gemeenten (zie hiertoe bijlage 1).
- De term overhead is bij de laatste wijziging van het BBV nader gedefinieerd. De onder overhead bij de GR WAVA in de begroting opgenomen kosten betreffen de ambtelijke medewerkers die werkzaam zijn in functies die binnen de nieuwe definitie van overhead vallen. In de geconsolideerde cijfers is ook een post overhead opgenomen. Aangezien MidZuid B.V. niet hoeft te voldoen aan de verslaggevingseisen van het BBV, wordt het begrip overhead in de geconsolideerde cijfers ruimer geïnterpreteerd. Deze overhead bestaat uit de algemene bedrijfskosten en de kosten van indirect personeel. Deze posten worden begroot op basis van een realistische inschatting van de ontwikkelingen op het gebied van volume, loon en prijs. De kosten van overhead worden geheel verrekend met de PMC’s.
- Bij de PMC’s publieke dienstverlening en facilitaire dienstverlening wordt een belangrijk deel van de werkzaamheden uitgevoerd in opdracht van de deelnemende gemeenten. Dat gebeurt juridisch onder het regime van quasi-inbesteding. Dat is mogelijk omdat deze omzet, en ook de omzet behaald bij bedrijven, valt onder de intentie van de opdracht van de gemeenten aan MidZuid B.V.. Daarmee wordt juridisch voldaan aan de eisen van quasi-inbesteding en past dit binnen de Europese regelgeving. Dit is getoetst door een specialist in Europees aanbestedingsrecht van AKD.

- Voor het bepalen van de hoogte van de post onvoorzien is uitgegaan van 2% van de loonkosten van het reguliere personeel van de GR WAVA en MidZuid B.V. (afgerond naar beneden). De verwachting is namelijk dat de grootste kans op onvoorziene uitgaven in de personele sfeer ligt (vervanging bij langdurige ziekte e.d.).
- De gemeentelijke bijdrage blijft beperkt tot het subsidieresultaat en de vaste lasten. Doelstelling is dat de bedrijfsvoering over alle werksoorten samen neutraal verloopt. In de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 24 november 2016 is de afspraak gemaakt dat de begroting (en meerjarenbegroting) sluitend moeten zijn. Dit heeft effect op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen: de vaste lasten zijn geheel opgenomen in de gemeentelijke bijdrage; in de gemeentelijke bijdrage in het subsidieresultaat/begrotingssaldo worden nu, naast het subsidieresultaat, ook de overige exploitatieposten betrokken.
- In de begroting is geen rekening gehouden met eventuele lasten in het kader van de vennootschapsbelasting. Begin 2016 heeft de belastingdienst bericht dat er, gelet op de activiteiten van de GR WAVA en de wijze waarop eventuele resultaten worden verrekend, geen sprake is van een winstoogmerk en dat daarom ook geen sprake is van vennootschapsbelastingplicht. Overigens is eind 2018 de Vpb-regelgeving voor sociale werkbedrijven aangepast, waardoor de mogelijkheden voor toepassing van de Vpb-vrijstelling voor SW-bedrijven duidelijker zijn geworden. Voor MidZuid B.V. wordt met terugwerkende kracht naar 2018 daar ook gebruik van gemaakt.

Bijlage 3: Begroting naar taakvelden

	Bedrijfsplan	Begroting	Meerjarenraming		
*Bedragen * € 1.000*	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
0.1 Bestuur					
Baten					
Lasten	22-	22-	22-	22-	22-
0.4 Overhead					
Baten	-	-	-	-	-
Lasten	-	-	-	-	-
0.5 Treasury					
Baten					
Lasten	24-	164-	197-	231-	264-
0.8 Overige baten en lasten					
Baten					
Lasten	100-	100-	100-	100-	100-
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)					
Baten					
Lasten					
0.10 Mutatie reserves					
Baten					
Lasten					
011. Resultaat van de rekening van baten en lasten					
Baten	-	-	-	-	-
Lasten	-	-	-	-	-
6.4. Begeleide participatie					
Baten	17.669	18.029	17.870	17.527	17.288
Lasten	18.014-	18.025-	17.550-	17.174-	16.902-
6.5. Arbeidsparticipatie					
Baten	-	-	-	-	-
Lasten					
Totalen taakvelden					
Baten	17.669	18.029	17.870	17.527	17.288
Lasten	18.160-	18.311-	17.870-	17.527-	17.288-
Saldo	492-	282-	-	-	-

Bijlage 4: Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

Hieronder is een overzicht van het verwachte verloop van de balanscijfers opgenomen, alsmede de berekening van het EMU-saldo. Daarbij is gebruik gemaakt van de door de commissie BBV beschikbaar gestelde (berekenings)modellen.

Geprognosticeerde balans:

Begrotingsjaar T **2024**

*Bedragen * € 1.000*

	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3	
Activa	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	
(im) Materiële vaste activa	5.928	5.721	5.530	5.343	5.161	4.985	
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	285	285	285	285	285	285	
Financiële vaste activa: Leningen	0						
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	0						+
Totaal Vaste Activa	**6.213**	**6.006**	**5.815**	**5.628**	**5.446**	**5.270**	
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	0						
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	0						
Uitzettingen <1 jaar	3.444	3.429	3.775	3.905	4.242	4.638	
Liquide middelen	64	42	42	42	42	42	
Overlopende activa	44	250	250	250	250	250	+
Totaal Vlottende Activa	**3.552**	**3.721**	**4.067**	**4.197**	**4.534**	**4.930**	
Totaal Activa	9.765	9.727	9.882	9.825	9.980	10.200	
Passiva	**31-12-2022**	**31-12-2023**	**31-12-2024**	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	
Eigen vermogen	1.786	1.279	997	997	997	997	
Voorzieningen	1.594	508	445	388	543	763	
Vaste schuld	5.600	7.100	7.600	7.600	7.600	7.600	+
Totaal Vaste Passiva	**8.980**	**8.887**	**9.042**	**8.985**	**9.140**	**9.360**	
Vlottende schuld	353	450	450	450	450	450	
Overlopende passiva	432	390	390	390	390	390	+
Totaal Vlottende Passiva	**785**	**840**	**840**	**840**	**840**	**840**	
Totaal Passiva	9.765	9.727	9.882	9.825	9.980	10.200	

EMU-saldo:

*Bedragen * € 1.000*

				T-1	T	T+1	T+2	T+3
				2023	2024	2025	2026	2027
EMU-SALDO				-1.386	-154	130	337	396
EMU-SALDO referentiewaarde								
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde				-1.386	-154	130	337	396
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	0	0	0	0	0
			Uitzettingen	0	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-15	346	130	337	396
			Liquide middelen	-22	0	0	0	0
			Overlopende activa	206	0	0	0	0
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	1.500	500	0	0	0
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	97	0	0	0	0
			Overlopende passiva	-42	0	0	0	0
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0	0	0	0	0